

Portnerens søn

Generalens boede på første sal, portnerens boede i kælderen. Der var stor afstand mellem de to familier, hele stueetagen og rangforordningen, men under samme tag boede de med udsigt til gaden og til gården. I denne var en græsplet med et blomstrende akacietræ, når det blomstrede, og under det sad sommetider den pyntede amme med det endnu mere pyntede generalbarn, »lille Emilie«. Foran dem dansede på sine bare ben portnerens lille dreng med de store brune øjne og det mørke hår, og barnet lo til ham, strakte sine små hænder ud til ham, og så generalen det fra sit vindue, så nikkede han ned og sagde: »Charmant!« Generalinden selv, der var så ung at hun næsten kunne være sin mands datter af tidligt ægteskab, så aldrig ud ad vinduet til gården, men sin ordre havde hun givet, at kælderfolkenes lille dreng nok måtte lege for barnet, men ikke røre ved det. Ammen lød nøjagtigt fruens ordre.

Og solen skinnede ind til dem på første sal og ind til dem i kælderen, akacietræet satte blomster, de faldt af, og der kom nye igen næste år. Træet blomstrede, og portnerens lille dreng blomstrede, han så ud som en frisk tulipan.

Generalens lille datter blev fin og bleg, som det lyserøde blad på akacieblomsten. Nu kom hun sjældent ned under træet; hun fik sin friske luft i karet. Hun kørte ud med mama, og altid nikkede hun da til portnerens Georg, ja, kyssede på fingeren ad ham indtil hendes mor sagde hende at nu var hun for stor dertil.

En formiddag skulle han bringe generalens de breve og aviser som i morgenstunden var lagt ind i portnerstuen. I det han kom op ad trappen, forbi døren ved sandhullet, hørte han noget pippe derinde. Han troede at det var en kylling som klynkede, og så var det generalens lille datter i knipling og flor.

»Sig det ikke til papa og mama! For så bliver de vrede.«

»Hvad er det, lille frøken?« spurgte Georg.

»Det brænder alt sammen!« sagde hun. »Det brænder i lys lue!«

Georg åbnede døren til den lille barnestue. Vinduesgardinet var næsten afbrændt, gardinstokken stod i glød og flamme. Georg sprang op, rev ned, kaldte på folk. Uden ham var der blevet husild.

Generalen og generalinden eksaminerede lille Emilie.

»Jeg tog kun en eneste svovlstik,« sagde hun, »så brændte den straks, og gardinet brændte straks. Jeg spyttede for at slukke, jeg spyttede alt hvad jeg kunne, men jeg havde ikke spyt nok, og så løb jeg ud og gemte mig, thi papa og mama ville blive vrede.«

»Spyttede!« sagde generalen, »hvad er det for et ord? Når har du hørt papa og mama sige spyttede? Det har du nedefra!«

Men lille Georg fik en firskilling. Denne gik ikke til bageren, den gik i sparebøssen, og snart var der så mange skillinger, at han kunne købe sig en farvelade og sætte kulør på sine tegninger, og dem havde han mange af, de kom ligesom ud af blyanten og fingrene. De første farvede billeder foræredes til lille Emilie.

»Charmant!« sagde generalen. Generalinden selv indrømmede at man tydeligt så hvad den lille havde tænkt sig. »Genius har han!« Det var ordene som af portnerkonen blev bragt ned i kælderen.

Generalen og hans frue var fornemme folk. De havde to våbener på deres vogn, ét for hver af dem. Fruen havde det på hvert sit stykke tøj, ude og inde, på sin natkappe og sin natsæk. Hendes, det ene, var et kostbart våben, købt af hendes far for blanke dalere, for han var ikke født med det, hun ikke heller, hun var kommet for tidlig, syv år før våbenet. Det kunne de fleste folk huske, men ikke familien. Generalens våben var gammelt og stort. Det kunne nok knage i en at bære dette, endsige bære to våbenmærker, og det knagede i generalinden når hun strunk og stadselig kørte til hofbal.

Generalen var gammel og grå, men sad godt til hest, det vidste han, og red hver dag ud med rideknægt i passende afstand efter sig. Kom han i selskab, var det som om han kom ridende ind på sin høje hest, og ordener havde han på, så mange at det var ubegribeligt, men det var slet ikke hans skyld. Som ganske ung havde han fungeret ved det militære, været med ved de store høstmanøvrer som da i fredens dage holdtes over tropperne. Fra den tid havde han en anekdote, den eneste han havde at fortælle: Hans underofficer afskar og tog til fange en af prinserne, og denne måtte nu, med sin lille trop fangne soldater, selv som fange ride ind i byen bag efter generalen. Det var en uforglemmelig begivenhed der altid, gennem alle åringer blev genfortalt af generalen, netop med de samme mindeværdige ord han havde sagt idet han igen overrakte prinsen sablen: »Kun min underofficer kunne tage Deres Højhed til fange, jeg aldrig!« og prinsen svarede: »De er uforlignelig!« I virkelig krig havde generalen aldrig været. Da denne gik gennem landet, gik *han* den diplomatiske vej, gennem tre udenlandske hoffer. Han talte det franske sprog så at han næsten glemte sit eget. Han dansede godt, han red godt, der groede ordener på hans kjole i det ubegribelige, skildvagterne præsenterede for ham. En af de smukkeste unge piger præsenterede for ham og blev generalinde, og de fik et lille yndigt barn, det kom som faldet ned fra himlen, så yndigt var det, og portnerens søn dansede i gården for det så snart det kunne skønne, og forærede det alle sine tegnede, farvede billeder, og hun så på dem, og hun glædede sig ved dem og rev dem i stykker. Hun var så fin og så nydelig.

»Mit rosenblad!« sagde generalinden. »Født for en prins er du!«

Prinsen stod allerede uden for døren, men man vidste det ikke. Menneskene ser ikke langt ud over dørtrinnet.

»Forleden delte såmænd vor dreng smørrebrød med hende!« sagde portnerkonen, »der var hverken ost eller kød på, men det smagte hende som om det havde været en oksesteg. Der ville have ligget et hus havde generalens set det måltid, men de så det ikke.«

Georg havde delt smørrebrød med lille Emilie, gerne havde han delt sit hjerte med hende når det bare havde kunnet fornøje hende. Han var en god dreng, han var opvakt og klog, han gik nu i aftenskole på akademiet for der at lære rigtigt at tegne. Lille Emilie gik også frem i kundskaber; hun talte fransk med sin »bonne« og havde dansemester.

»Georg skal stå til påske!« sagde portnerkonen. Så vidt var Georg.

»Fornuftigt blev det vel om han så kom i lære!« sagde faren. »En pæn profession skulle det være! Og så havde vi ham ude af huset!«

»Han kommer dog til at ligge hjemme om natten,« sagde moren, »det er ikke let at finde en mester som har plads. Klæder må vi jo også give ham. Den smule mad han spiser, bliver der vel råd til. Han er jo lyksalig ved et par kogte kartofler! Fri lærdom har han. Lad ham bare gå *sin* gang, du skal se at vi får glæde af ham, det sagde også professoren!«

Konfirmationsklæderne var i stand, mor havde selv syet dem, men de var tilskåret af lappeskrædderen, og han skar godt. Var han blevet anderledes stillet og havde kunnet holde værksted med svende, sagde portnerkonen, så kunne den mand godt være blevet hofskrædder.

Klæderne var i stand, og konfirmanden var i stand. Georg fik på sin konfirmationsdag et stort tombaksur af sin gudfar, hørkræmmerens gamle svend, den rigeste af Georgs faddere. Uret var gammelt og prøvet, det gik altid forud, men det er bedre end at gå bagefter. Det var en kostbar gave. Og fra generalens kom en salmebog i safian, sendt fra den lille frøken som Georg havde foræret billeder. Foran i bogen stod hans navn og hendes navn og »bevågne velynderinde«. Det var skrevet efter generalindens diktat, og generalen havde læst det igennem og sagt »charmant!«

»Det var virkelig en stor opmærksomhed af et så fornemt herskab,« sagde portnerkonen, og Georg måtte i konfirmationsklæderne og med salmebogen op at vise sig og takke.

Generalinden sad meget indsvøbt og havde sin store hovedpine, som hun altid havde når hun kedede sig. Hun så meget venlig på Georg og ønskede ham alt godt og aldrig hendes hovedpine. Generalen gik i slåbrok, bar dusket hue og rødskaftede russiske støvler. Han gik tre gange op og ned ad gulvet i egne tanker og erindringer, standsede og sagde:

»Lille Georg er altså nu en kristnet mand! Vær også en brav mand og ær sin øvrighed! Den sentens kan du engang som gammel mand sige, har generalen lært dig!«

Det var en længere tale end generalen ellers holdt, og han vendte igen tilbage til sin indadvendthed og så fornem ud. Dog af alt heroppe hvad Georg hørte og så, beholdt han klare i tanke den lille frøken Emilie. Hvor var hun yndig, hvor var hun mild, hvor var hun svævende, hvor var hun fin! Skulle hun tegnes af, måtte det være i en sæbeboble. Der var en duft ved hendes klæder, ved hendes krøllede, gule hår, som var hun et nys udsprunget rosentræ, og med hende havde han engang delt smørrebrød. Hun havde spist det med voldsom appetit og nikket til ham ved hver anden mundfuld. Mon hun huskede det endnu? Jo, til visse: Hun havde »i erindring« herom givet ham den smukke salmebog, og da første gang derefter nytårsny tændtes, gik han udenfor med brød og en skilling, slog op i bogen for at se hvilken salme han fik. Det var en lov- og takkesalme. Og han slog op for at se hvad der skulle forundes lille Emilie. Han tog sig just i agt for ikke at gribe ind i bogen hvor ligsalmerne stod, og så greb han alligevel ind imellem død og grav. Det var jo ikke noget at tro på! Dog angst blev han da den yndige lille pige snart lå til sengs, og uden for porten holdt hver middag doktorens vogn.

»De beholder hende ikke!« sagde portnerkonen, »Vorherre ved nok hvem han vil have!«

Men de beholdt hende, og Georg tegnede billeder og sendte hende. Han tegnede zarens slot, det gamle Kremli i Moskva, akkurat som det stod, med tårne og kupler, de så ud som kæmpestore, grønne og forgyldte agurker, i det mindste på Georgs tegning. Det fornøjede så meget den lille Emilie, og derfor i ugens løb sendte Georg endnu et par billeder, allesammen bygninger, thi ved dem kunne hun selv tænke sig så meget inden for porten og vinduerne. Han tegnede et kinesisk hus med klokkespil gennem alle seksten etager, han tegnede to græske templer med slanke marmorsøjler og trappe rundt om, han tegnede en kirke fra Norge. Man kunne se at den var ganske af bjælker, hugget ud og underligt stillet, hver etage så ud som om den havde vuggegænger. Dejligst var dog på et blad det slot som han kaldte »lille Emilies«. Således skulle hun bo, det havde Georg helt udtænkt og taget til dette slot alt

hvad han fandt dejligst ved enhver af de andre bygninger. Det havde udkårne bjælker som den norske kirke, marmorsøjler som det græske tempel, klokkespil i hver etage og allerøverst kupler, grønne og forgyldte, som på zarens Kreml. Det var et rigtigt barneslot! Og under hvert vindue stod skrevet hvad den sal eller den stue indenfor skulle være til: »Her sover Emilie, her danser Emilie«, og her leger hun »komme fremmede«. Det var fornøjeligt at se på, og der blev rigtignok set på det.

»Charmant!« sagde generalen.

Men den gamle greve, for der var en gammel greve som endnu var fornemmere end generalen, og selv havde slot og herregård, sagde ingenting; han hørte at det var tænkt og tegnet af portnerens lille søn. Nu, så lille var han da ikke, han var konfirmeret. Den gamle greve så på billederne og havde sine egne stille tanker herved.

En dag da vejret var rigtig gråt, vådt, forfærdeligt, den dag var en af de lyseste og bedste for lille Georg. Professoren ved kunstakademiet kaldte ham ind til sig.

»Hør, min ven,« sagde han, »lad os tale lidt sammen! Vorherre har været dig ganske god med evner, han er dig også god med gode mennesker. Den gamle greve på hjørnet har talt til mig om dig. Jeg har også set dine billeder, dem vil vi slå en streg over, i dem er meget at rette! Nu kan du to gange om ugen komme på min tegneskole, så kommer du nok efter at gøre det bedre. Jeg tror at der er mere i dig til en bygmester end til en maler. Det kan du selv have tid til at overveje! Men gå endnu i dag hen til den gamle greve på hjørnet, og tak du Vorherre for den mand!«

Der var en stor gård på hjørnet. Der var udhugget om vinduerne både elefanter og dromedarer, alt sammen fra gammel tid. Men den gamle greve holdt mest af den nye tid med hvad godt den bragte, enten det kom fra første sal, kælderens eller kvisten.

»Jeg tror,« sagde portnerkonen, »at jo fornemmere folk virkelig er, des mindre stiller de sig. Hvor den gamle greve er yndig og ligefrem! Og han taler såmænd lige som du og jeg. Det kan ikke generalens! Var ikke også Georg i går rent forstumlet af henrykkelse over den yndige medfart han fik hos greven, og i dag er jeg det efter at have talt med den mægtige mand. Var det nu ikke godt at vi ikke satte Georg i håndværkslære! Evner har han.«

»Men de må have hjælp udefra!« sagde faren.

»Den har han nu fået,« sagde moren, »greven talte med klare, tydelige ord!«

»Det er dog fra generalens det er gået ud,« sagde faren. »Dem må vi også takke.«

»Det kan vi gerne!« sagde moren, »men jeg tror ikke der er meget at takke for. Vorherre vil jeg takke, og ham vil jeg også takke fordi den lille Emilie kommer sig!«

Det gik fremad med hende, det gik fremad med Georg. I årets løb fik han den lille sølvmedalje og senere den større.

»Det var dog bedre om han var kommet i håndværkslære!« sagde portnerkonen og græd, »så havde vi nu beholdt ham. Hvad skal han i Rom? Jeg får ham aldrig mere at se selv om han kommer hjem igen, men det gør han ikke, det søde barn!«

»Men det er hans lykke og hans hæder!« sagde faren.

»Ja, tak skal du have, min ven!« sagde moren, »du snakker hvad du ikke mener, du er lige så bedrøvet som jeg.«

Og det havde sin rigtighed både med bedrøvelsen og med afrejsen. Det var en stor lykke for det unge menneske, sagde alle folk.

Og der blev taget afsked, også hos generalens. Men fruene viste sig ikke, hun havde sin store hovedpine. Generalen fortalte til afsked sin eneste anekdote, hvad han havde sagt til prinsen, og hvad prinsen havde sagt til ham: »De er uforlignelig!« og så rakte han Georg sin hånd, slat hånd.

Emilie rakte også Georg sin hånd og så næsten bedrøvet ud, men Georg var dog den mest bedrøvede.

Tiden går når man bestiller noget, den går også når man ikke bestiller noget. Tiden er lige lang, men ikke lige nyttig. For Georg var den nyttig og slet ikke lang, uden når han tænkte på dem hjemme. Hvorledes stod det vel til oppe og nede? Ja, derom blev der skrevet, og man kan lægge så meget ind i et brev, det lyse solskin og de mørke, tunge dage. De lå i brevet der meldte at far var død, mor var alene tilbage. Emilie havde været som en trøstens engel, hun var kommet ned til hende, ja, det skrev mor og tilføjede om sig selv at hun havde fået lov at beholde embedet i porten.

Generalinden holdt dagbog. Deri stod hvert selskab, hvert bal hun havde besøgt, og alle de fremmedes besøg. Dagbogen blev illustreret med diplomaternes og de mest højadeliges visitkort, hun var stolt af sin dagbog. Den voksede i lange tider, i mange tider, under mange store hovedpiner, men også under mange lyse nætter, det vil sige hofballer. Emilie havde første gang været på hofbal. Moren var i lyserødt med sorte kniplinger, spansk; datteren i hvidt, så klart, så fint. Grønne silkebånd flagrede som siv mellem de krøllede, gule hår der bar en krans af hvide åkander. Øjnene var så blå og klare, munden så fin og rød, hun lignede en lille havfrue, så dejlig som den kan tænkes. Tre prinser dansede med hende, det vil sige først den ene og så den anden. Generalinden havde ikke hovedpine i otte dage.

Men det første bal var ikke det sidste, det holdt Emilie ikke ud. Det var derfor godt at sommeren kom med hvile, med luft i det fri. Til den gamle greves slot var familien indbudt. Det var et slot med en have værd at se. En del af den var aldeles som i gamle dage, med stive, grønne hække, som gik man imellem grønne skærbrætter hvori var kighuller. Buksbom og taks stod klippet i stjerner og pyramider, vandet sprang fra store grotter besat med muslingeskaller. Rundt om stod stenfigurer af den allertungeste sten, det kunne man se både på klæderne og på ansigterne. Hvert blomsterbed havde sin skikkelse, som fisk, våbenskjold eller navnetræk, det var den franske del af haven. Fra den kom man ind ligesom i den frie, friske skov, hvor træerne turde gro som de ville, og derfor var så store og så prægtige. Græsset var grønt og til at gå på, det blev også tromlet, klippet, plejet og passet, det var den engelske del af haven.

»Gammel tid og ny tid!« sagde greven, »her glider de jo også godt i hinanden! Om to år vil gården selv få sit rigtige udseende, det vil blive en hel forvandling til noget smukt og bedre. Jeg skal vise tegningerne, og jeg skal vise bygmesteren, han er her i dag til middag!«

»Charmant!« sagde generalen.

»Her er paradisisk!« sagde generalinden, »og der har De en ridderborg!«

»Det er mit hønsehus!« sagde greven, »duerne bor i tårnet, kalkunerne i første etage, men i stuen regerer gamle Else. Hun har gæsteværelser til alle sider: Liggehønsene for sig, hønen med kyllinger for sig, og ænderne har egen udgang til vandet!«

»Charmant!« gentog generalen.

Og de gik alle at se denne herlighed.

Gamle Else stod midt i stuen og ved siden af hende bygmesteren Georg. Han og lille Emilie mødtes efter flere år, mødtes i hønsehuset.

Ja, her stod han, og han var køn nok at se på: Hans ansigt åbent og bestemt, et sort glinsende hår og ved munden et smil som sagde: Der sidder en skælm bag mit øre, han kender eder ud og ind. Gamle Else havde taget sine træsko af og stod på hoesokker til ære for de højfornemme gæster. Og hønsene klukkede, og hanen galede, ænderne vraltede af sted »rap, rap!« Men den fine, blege pige, barndomsveninden, generalens datter, stod med rosenkær på de ellers så blege kinder, hendes øjne blev så store, om hendes mund talte det uden at munden selv sagde et eneste ord, og den hilsen han fik, det var den nydeligste hilsen noget ungt menneske kunne ønske sig af en ung dame når de ikke var i familie eller tit havde danset sammen; hun og bygmesteren havde aldrig danset sammen.

Hr. greven trykkede hans hånd og præsenterede ham: »Ganske fremmed er han ikke, vor unge ven, hr. Georg!«

Generalinden nejede, datteren var ved at række ham hånden, men hun rakte ham den ikke. »Vor lille hr. Georg!« sagde generalen. »Gamle husvenner. Charmant!«

»De er ganske blevet italiener!« sagde generalinden, »og De taler vel sproget som en indfødt?«

Generalinden sang sproget, men talte det ikke, sagde generalen.

Ved bordet sad Georg ved højre side af Emilie, generalen førte hende, greven førte generalinden.

Hr. Georg talte og fortalte, og han fortalte godt, han var ordet og ånden ved bordet, uagtet den gamle greve også kunne være det. Emilie sad tavs, ørene hørte, øjnene lyste.

Men hun sagde intet.

I verandaen mellem blomsterne stod hun og Georg, rosenhækken skjulte dem. Georg havde igen ordet, havde det først.

»Tak for Deres venlige sind mod min gamle mor,« sagde han, »jeg ved det, den nat min far døde, kom De ned til hende, var hos hende til hans øjne lukkedes, tak!« Han greb Emilies hånd og kyssede på den, det kunne han nok ved den lejlighed. Hun blev blussende rød, men trykkede hans igen og så med sine blå velsignede øjne på ham.

»Deres mor var en kærlig sjæl! Hvor holdt hun af Dem! Og alle Deres breve lod hun mig læse, jeg tror næsten jeg kender Dem! Hvor var De venlig mod mig da jeg var lille, De gav mig billeder –!«

»Som De rev itu!« sagde Georg.

»Nej! Jeg har mit slot endnu, tegningen.«

»Nu må jeg bygge det i virkeligheden!« sagde Georg og blev selv ganske varm ved hvad han sagde.

Generalen og generalinden talte i deres egne stuer om portnerens søn, han vidste jo at bevæge sig og udtrykke sig med et kendskab, en kundskab. »Han kunne være informator!« sagde generalen.

»Ånd!« sagde generalinden, og så sagde hun ikke mere.

Oftere i den smukke sommertid kom hr. Georg på grevens slot. Han blev savnet når han ikke kom.

»Hvor dog Vorherre har givet Dem meget fremfor os andre stakkels mennesker!« sagde Emilie til ham. »Skønner De nu ret derpå?«

Det smigrede Georg at den smukke unge pige så op til ham, han fandt hende da ualmindelig begavet.

Og generalen følte sig mere og mere forvisset om at hr. Georg umuligt kunne være et kælderbarn. »Moren var forresten en meget brav kone,« sagde han, »det skylder jeg hendes gravmæle.«

Sommeren gik, vinteren kom, der taltes igen om hr. Georg. Han var vel set og vel optaget selv på de højeste steder, generalen havde mødt ham på hofbal.

Nu skulle der i huset være bal for lille Emilie, kunne hr. Georg indbydes?

»Hvem kongen indbyder, kan også generalen indbyde!« sagde generalen og løftede sig en hel tomme fra gulvet.

Hr. Georg blev indbudt, og han kom. Og prinser og grever kom, og den ene dansede bedre end den anden, men Emilie fik kun danset den første dans. I den trådte hun fejl på foden, ikke farligt, men til at fornemme, og så måtte man være forsigtig, holde op med at danse, se på de andre, og hun sad og så, og bygmesteren stod ved siden af hende.

»De giver hende nok hele Peterskirken!« sagde generalen idet han gik forbi og smilede som velvilligheden selv.

Med samme velvillighedens smil modtog han hr. Georg nogle dage efter. Den unge mand kom vistnok for at takke for ballet, hvad andet? Jo, det mest overraskende, det mest forbavsende: Vanvittige ord kom han med, generalen troede ikke sine egne ører, »pyramidal deklamation«, et andragende der var utænkeligt: Hr. Georg bad om at erholde lille Emilie til kone.

»Mand!« sagde generalen og blev kogt i hovedet. »Jeg forstår Dem aldeles ikke! Hvad siger De? Hvad vil De? Jeg kender Dem ikke! Herre! Menneske! Det falder Dem ind at falde ind i mit hus! Må jeg være her, eller må jeg ikke være her?« og han gik baglæns ind i sit soveværelse, drejede nøglen om og lod hr. Georg stå alene. Han stod nogle minutter, drejede så om. I korridoren stod Emilie.

»Min far svarede –?« spurgte hun og stemmen rystede.

Georg trykkede hendes hånd: »Han løb fra mig! – Der kommer en bedre tid!«

Der var tårer i Emilies øjne, der var forvisning og mod i den unge mands øjne, og solen skinnede ind på de to og gav dem sin velsignelse.

I sin stue sad generalen aldeles henkogt, ja, det kogte endnu, det løb over i ord og udbrud:

»Vanvid! Portnergalskab!«

Der var ikke gået en time da generalinden havde det af generalens egen mund, og hun kaldte på Emilie og sad alene med hende.

»Du stakkels barn! Således at fornærme dig! Fornærme os! Du har også tårer i øjnene, men de klæder dig! Du er yndig i tårer! Du ligner mig på min bryllupsdag. Græd kun, lille Emilie!«

»Ja, det må jeg!« sagde Emilie, »dersom ikke du og far siger ja!«

»Barn!« råbte generalinden, »du er syg! Taler i vildelse, og jeg får min forfærdelige hovedpine! Al den ulykke der kommer over vort hus! Lad ikke din mor dø, Emilie, så har du ingen mor!«

Og generalinden fik våde øjne, hun kunne ikke tåle at tænke på sin egen død.

I avisen stod at læse iblandt udnævnelserne: Hr. Georg udnævnt til professor, femte klasse nummer otte.

»Det er skade at hans forældre er i graven og ikke kan læse det!« sagde de nye portnerfolk der nu boede i kælderens under generalens: De vidste at professoren var født og vokset op inden for deres fire vægge.

»Nu kommer han ind i rangskatten!« sagde manden.

»Ja, er det ikke grumme meget for et fattigt barn?« sagde konen.

»Atten rigsdaler om året!« sagde manden, »ja, det er mange penge!«

»Nej, højheden mener jeg!« sagde konen. »Hvad tror du han bryder sig om de penge, dem kan han fortjene mange gange! Og han får vel en rig kone til. Havde vi børn, mand, så skulle vort barn også være bygmester og professor!«

Georg blev vel omtalt i kælderens, han blev vel omtalt på første sal; den gamle greve tillod sig det.

Det var de tegnede billeder fra barndomstiden som gav anledning. Men hvorfor omtaltes de? Man talte om Rusland, om Moskva, og så var man jo ved Kreml, som lille Georg engang havde tegnet til frøken Emilie. Han havde tegnet så mange billeder, ét især erindrede greven: »Lille Emilies slot«, hvor hun sov, hvor hun dansede og legede »komme fremmede«. Professoren havde megen dygtighed, han ville vist dø som gammel konferensråd, det var ikke umuligt, og forud virkelig have bygget et slot for den nu så unge dame; hvorfor ikke?

»Det var en besynderlig munterhed,« bemærkede generalinden da greven var borte. Generalen rystede betænksom på hovedet, red ud med rideknægt i tilbørlig afstand og sad stoltere end før på sin høje hest.

Det var lille Emilies fødselsdag, blomster og bøger, breve og visitkort blev bragt. Generalinden kyssede hende på munden, generalen på panden. Det var kærlige forældre, og både hun og de fik høje besøg, to af prinserne. Der taltes om baller og teatre, om diplomatiske sendelser, riger og landes styrelse. Der taltes om dygtighed, eget lands dygtighed, og derved kom den unge professor på tale, hr. bygmesteren.

»Han bygger for sin udødelighed!« blev der sagt, »han bygger sig vist også ind i en af de første familier!«

»En af de første familier!« gentog siden generalen for generalinden. »Hvem er en af vore første familier?«

»Jeg ved hvem der tydedes til,« sagde generalinden, »men jeg udtaler det ikke! Jeg tænker det ikke! Gud råder! Men forbavses vil jeg!«

»Lad mig også forbavses!« sagde generalen, »jeg har ikke idé i mit hoved!« og han sank hen i tankeforventning.

Der er en magt, en unævnelig magt i nådens væld fra oven, hoffets gunst, Guds gunst – og al den nådens gunst havde lille Georg. Men vi glemmer fødselsdagen.

Emilies stue duftede af blomster fra venner og veninder, på bordet lå smukke gaver til hilsen og erindring, men ikke en eneste fra Georg, den kunne ikke komme, men behøvedes ikke heller, hele huset var en erindring om ham. Selv fra sandhullet under trappen pippede mindeblomsten frem. Der havde Emilie pippet da gardinet brændte, og Georg kom som første sprøjte. Et blik ud ad vinduet og akacietræet mindede om barndomstiden. Blomster og blade var faldet af, men træet stod med rimfrost som var det en uhyre koralgren. Og månen skinnede klar og stor mellem grenene, uforandret i al sin foranderlighed, som da Georg delte smørrebrød med lille Emilie.

Fra skuffen tog hun frem tegningerne med zarens slot, med hendes eget slot, mindegaverne fra Georg. De blev set på og tænkt ved, og der løftede sig mange tanker. Hun huskede den dag hun, ubemærket af far og mor, gik ned til portnerkonen som lå på sit yderste. Hun sad hos hende, holdt hendes hånd, hørte hendes sidste ord: »Velsignelse! – Georg!« Moren tænkte på sin søn. – Nu lagde Emilie sin betydning heri. Jo, Georg var med på fødselsdagen, rigtig med!

Næste dag, det traf sig så, var igen en fødselsdag der i huset: Generalens fødselsdag. Han var født dagen efter sin datter, naturligvis tidligere end hun, mange år tidligere. Nu kom igen foræringer og mellem disse en sadel, udmærket af udseende, bekvem og kostelig, der var kun en af prinserne der havde mage til den. Hvem kom den fra? Generalen var henrykt. En lille seddel fulgte med. Havde der stået på den: »Tak for i går!« så kunne vi andre nok have gættet fra hvem den kom, men der stod skrevet: »Fra en hr. generalen ikke kender.«

»Hvem i verden kender jeg ikke?« sagde generalen. »Alle mennesker kender jeg!« og hans tanke gik i stort selskab. Han kendte dem allesammen. »Det er fra min kone!« sagde han til sidst. »Hun småskælmer mig! Charmant!«

Men hun småskælmede ikke, den tid var forbi.

Og nu var der fest, atter fest, men ikke hos generalens, kostumebal hos en af prinserne, også maske var tilladt.

Generalen mødte som Rubens, i spansk dragt med lille pibekrave, kårde og god holdning, generalinden var madame Rubens, i sort fløj, højhalset, forfærdelig varm, med møllestent om halsen, det vil naturligvis sige stor pibekrave, aldeles efter et hollandsk maleri generalens ejede. Og hvor især hænderne beundredes! De lignede aldeles generalindens.

Emilie var Psyke, i flor og knipling. Hun var som et svævende svanedun, hun behøvede slet ikke vingerne, hun bar dem kun som et psykemærke.

Der var en glans, en pragt, lys og blomster, en rigdom og smag. Der var så meget at se at man ikke fik lagt mærke til madame Rubens smukke hænder.

En sort domino med akacieblomst på hætten dansede med Psyke.

»Hvem er han?« spurgte generalinden.

»Hans Kongelige Højhed!« sagde generalen, »jeg er ganske sikker på det, jeg kendte ham straks på håndtrykket!«

Generalinden tvivlede.

General Rubens tvivlede ikke, nærmede sig den sorte domino og skrev kongelige bogstaver i hånden, de benægtedes, men et fingerpeg blev givet:

»Sadlens devise! En hr. generalen ikke kender.«

»Men så kender jeg Dem jo!« sagde generalen. »De har sendt mig sadlen!«

Dominoen løftede hånden og forsvandt imellem de andre.

»Hvem er den sorte domino, Emilie, du dansede med?« spurgte generalinden.

»Jeg har ikke spurgt om hans navn,« svarede hun.

»For du vidste det! Det er professoren! Deres protégé, hr. greve, er her!« vedblev hun og vendte sig til greven som stod tæt ved. »Sort domino med akacieblomst!«

»Meget muligt, min nådige!« svarede han. »Men en af prinserne er i øvrigt også således kostumeret!«

»Jeg kender håndtrykket!« sagde generalen. »Fra prinsen har jeg sadlen! Jeg er så vis i min sag at jeg kan indbyde ham til vort bord!«

»Gør det! Er det prinsen, kommer han vist –!« sagde greven.

»Og er det den anden, så kommer han ikke!« sagde generalen og nærmede sig den sorte domino, der just stod og talte med kongen. Generalen forebragte en særdeles ærbødig indbydelse, at de kunne lære at kende hinanden. Generalen smilede så sikker i sin vished om hvem han indbød, han talte højt og lydeligt.

Dominoen løftede sin maske: Det var Georg.

»Gentager hr. generalen indbydelsen?« spurgte han.

Generalen blev ganske vist en tomme højere, fik en fastere holdning, gjorde to trin tilbage, og et trin frem som til en menuet, og der var alvor og udtryk, så meget der kunne lægges af generalen i generalens fine ansigt.

»Jeg tager aldrig mit ord tilbage! Professoren er indbudt!« og han bøjede sig med et blik mod kongen, der vistnok kunne have hørt det hele.

Og så var der middag hos generalens, og der var kun indbudt den gamle greve og hans protégé.

»Foden under bordet,« mente Georg, »så er grundstenen lagt!« Og grundstenen blev virkelig lagt under stor højtidelighed hos generalen og generalinden.

Mennesket var kommet, og som jo generalen kendte og vidste, havde talt aldeles som en mand af det gode selskab, været højst interessant, generalen måtte mange gange sige sit »charmant«. Generalinden talte om sin middag, talte om den endogså til en af hoffets damer, og denne, en af de mest åndrige, udbød sig indbydelse til næste gang professoren kom. Så måtte han jo indbydes, og han blev indbudt og kom og var igen charmant, kunne endogså spille skak.

»Han er ikke fra kælderens!« sagde generalen, »han er ganske vist en fornem søn! Der er mange fornemme sønner, og det er den unge mand aldeles uskyldig i.«

Hr. professoren, der kom i kongens hus, kunne godt komme i generalens, men gro fast var der ikke tale om, uden i hele byen.

Han groede. Nådens dug faldt fra oven!

Det var derfor slet ingen overraskelse at da professoren blev etatsråd, blev Emilie etatsrådinde.

»Livet er tragedie eller komedie,« sagde generalen, »i tragedien dør de, i komedien får de hinanden.«

Her fik de hinanden. Og de fik tre raske drenge, men ikke lige straks.

De søde børn red på kæphest gennem stuer og sale når de var hos bedstefar og bedstemor.

Og generalen red også på kæphest, red bag efter dem: »Som jockey for de små etatsråder!«

Generalinden sad i sofaen og smilede selv om hun havde sin store hovedpine.

Så vidt bragte Georg det, og endnu meget videre, ellers havde det ikke været umagen værd at fortælle om portnerens søn.